

PRIVAT FORBRUK STIGER - OFFENTLIGE TJENESTER SLITER**Tidlig innsats og forebygging.**

Dette er Rådmannens nye slagord. Alle er enige i tidlig innsats og forebygging. Men for rådmannen er logikken at en da må ta fra eksisterende tilbud og overføre til forebygging. Vi tror både tidlig innsats og forebygging må virke over tid før det gjør det mulig å senke antall sykehjemsplasser, fosterhjemsplasser, institusjonsdøgn i barnevernet og institusjonsplasser i rusomsorg. Vi mener grunnbemanningen må opp for å gjøre det mulig å senke sykefravær eller få færre spesialpedagogiske vedtak i skolen. Vi mener det er det motsatte av forebygging å ta bort dyre tiltak før dette kommer som en naturlig konsekvens av en langvarig satsing på forebygging.

Gjeldsbløffen

Høyresidens største ideologisk seier har vært kampanjen for at Trondheim Kommune er så forgjeldet at dette truer den oppvoksende generasjon.

Tabell 3-20 Sammensetningen av lån til investeringsformål. Beløp i millioner kroner, løpende priser

	1.1.2015	1.1.2016	1.1.2017	1.1.2018	1.1.2019
Lån til investeringsformål	12 822	14 387	15 485	16 651	17 286
Herav lån tilknyttet VARFS	2 271	2 561	2 912	3 221	3 465
Herav lån tilknyttet rentekompensasjonsordn.	1 291	1 229	1 216	1 127	1 038
Herav lån som finansieres av husleie	1 323	1 395	1 471	1 546	1 619
Herav lån knyttet til andre selvfinansierende inv	35	40	47	47	52
Gjeld som belaster bykassen	7 902	9 162	9 839	10 710	11 112

Glemt befolkningsøkning.

Tabell fra 2012-budsjettet

Tabell 4.9 Gjeldsutvikling faste 2012 priser målt per innbygger, beløp i kroner

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gjeld per innbygger alle	63 603	61 797	58 519	60 894	61 815	61 473
Gjeld per innbygger korrigeret	55 916	53 126	48 408	49 544	49 542	49 071

Tabell fra Rådmannens tilleggsbudsjett om årets budjett:

Korrigeret Tabell 3-19 Gjeldsutvikling i faste 2015-kroner målt per innbygger

	2015	2016	2017	2018
Gjeld per innbygger	69 562	74 645	76 802	79 048
Gjeld per innbygger korrigeret for lån knyttet til VARFS-sektoren og rentekompensasjonsordningene	49 002	53 200	55 184	57 625

Som en ser så blir gjelda pr. innbygger lavere i 2017 enn i 2010.

Konklusjon: Trondheim kommune er ingen gjeldslave, det står ganske bra til.

Statsbudsjettet.

Statsbudsjettet legger opp til en økning i det offentlige forbruket på 2,3 %, mens det private forbruket er beregnet å øke med 2,9 %. Denne prioriteringa fører til at sentrale behov innenfor velferdsstaten ikke kan gjennomføres, mens det er kjøpesentre nok til det femdobbelte av befolkningen.

Også etter budsjettforliket er årets budsjett et sparebudsjett som tvinger kommunene til øke gjeldsbelastningen eller kutte i tjenester. Skatte-kuttene vil også ramme kommunene. Men den verste virkningen av stasbudsjettet får vi indirekte. Gjennom større fattigdom blant uføretrygdede, spesielt de med minstetrygd og barn. Arbeidsledige mister feriepengene. Et korstog mot alle på sosialtrygd eller arbeidsavklaring vil gi NAV kostbare oppgaver til ingen nytte. KS beregner økte utgifter på 500 millioner. Stavne og andre atfføringsbedrifter blir anbudsutsatt noe som spesielt vil ramme de som har den lengste veien til arbeidslivet. Dette har først og fremst menneskelige kostnader, men det vil koste økonomisk også.

Offentlig sparing og privat rikdom

Alt tyder på at den økonomiske krisa nå når Norge. Norge er et av de få landene som har økonomisk evne og mulighet til å føre en ekspansiv økonomisk politikk når arbeidsledighet og innstramming i offentlig sektor gjennomføres i de fleste andre landene i Europa. Vi mener derfor at økte offentlige budsjetter er riktig medisin når vi nå er på vei inn i finanskrisas andre stadium. Innstrammingspolitikken vil forsterke krisa, ikke løse den. Vi frykter kommende statsbudsjett når oljeprisen nå synker.

Unødvendig innstramming fra rådmannen

Etter Rødts mening benytter Rådmannen den økonomiske situasjonen til å stramme inn mer enn det som er nødvendig ut i fra statsbudsjettet. Metoden er urealistisk høye anslag på renteutgifter, overføring fra drift til investering, oppbygging av unødvendig høye buffer og handlingsregel for investeringer som binder politikerne til masta. Høyresidas årelange kampanje mot uansvarlighet og høy gjeldsbyrde har hatt fullt gjennomslag.

Rødts utgangspunkt er innbyggernes behov. Vi nekter å legge til grunn skiftende regjeringers økning av privat forbruk på bekostning av offentlige oppgaver. Derfor har vi tidligere laget et budsjett som ikke er i balanse.

De siste åra har vi laget budsjett i balanse og helt uten papirinntekter. For å synliggjøre at det faktisk finnes både penger og politisk handlingsrom sjøl innenfor Siv Jensens trange rammer.

Det budsjett vi legger fram er et ansvarlig budsjett hvor inntekter er lik utgifter, og hvor det ikke er tatt inn såkalte papirinntekter. Faktisk et ganske stort overskudd. Vi peker på mulighet for større innsparing uten å legge det inn i budsjettet. Vi er samtidig sikker på at en slik satsing vil senke utgiftene noen år fram i tid. Forebyggende arbeid koster penger og lønner seg aldri på kort sikt, men er en investering på lang sikt.

Økte Inntekter

Indeksering for å opprettholde realverdien i kraftfondet.

For første gang innrømmer Rådmannen at han hvert eneste år har operert med for høy inflasjon. Kraftfondet skal justeres opp med gjennomsnittlig økning i konsumprisindeksen de siste 5 år. Han mener gjennomsnittlig økning blir 2% for 2015 men holder fast ved 2,5% de neste tre år. Det er ikke mulig. Om vi holder oss til SSBs prognoser for 2015 og 2016 blir det slik:

Konsumprisindeks	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016
SSB	2,1	2,5	1,2	1,6	2,5	1,7	1,7	1,7	2	2,0
Gjennomsnitt siste 5 år	1,8	2,2	2,1	1,7	1,7	1,8	1,9	1,8	1,84	1,92
Rådmannens anslag	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,0	2,5	2,5	2,5
Kraftfond	6000	6200	6400	6600	6800	7000	7200	7400	7600	7800
Mindre for å opprettholde	42	19	26	53	54	49	7	52	50	45

Vi må ha ei på prisstiging på 5,2 % i 2015 om Rådmannens anslag for 2016 skal stemme. Det tror sjøl ikke Rådmannen på. Dette er bevisst underbudsjettering av inntekter.

Økte driftsinntekter:

2015: 7 mill. 2016: 52 mill. 2017: 50 mill. 2018: 45 mill.

Kraftfondet.

Rådmannen budsjetterer med en avkastning på 4 % i de neste åra. Ingen pensjonsleverandører er under 5,3% i gjennomsnittlig avkastning. Rødt støtter Rådmannens antagelse om framtida siden det er svært mye som tyder på at EU går inn i en periode med lav vekst og fare for deflasjon. Også Norge må regne med en annen økonomi. Men etter vår mening er det sjølmotsigende når Rådmannen budsjetterer med så lav omkostning, men forventer et kraftig stigende rentenivå. Det er også sjølmotsigende når forventet avkastning senkes fordi noe går inn i pensjonskassen og i Trønderenergi til lavere avkastning, mens den kvarte million som nå er tilført fra salg av obligasjonsforetakene ikke får noen innvirkning

Økte driftsinntekter: 0

Hvordan øke eiendomsskatten uten å ramme folk flest?

Siden innføring av eiendomskatt 1.1.2004 er skattepromillen økt fra 3,0 til nå foreslåtte 5,55, med 85%. Mens bunnfradaget har stått stille på 500 000. Rødt foreslår å øke eiendomsskatten til lovens maksimum, 7 promille, mens bunnfradraget øker til 600 000. De som har en leilighet under 120 m2 vil komme bedre ut, mens de som har svært store leiligheter eller enebolig vil tape. Dette er først og fremst et rettferdighetsforslag, siden en har nådd maks vil inntektene gå ned i slutten av perioden.

Økte driftsinntekter:

2015: 15 mill. 2016: 5 mill. 2017: -5 mill. 2018: -15 mill.

Nei til å ta fra drift til investeringer

Halvparten av kraftfondets avkastning skal fra 2015 gå til investeringer. Rødt vil opprettholde prinsippet fra Kraftfondets fødsel om at avkastning skal gå til drift.

Økte driftsinntekter:

2015: 130 mill. 2016: 112 mill. 2017: 115 mill. 2018: 120 mill.

Rådmannens renteanslag

Rådmannen har vært nødt til å justere ned sine høye renteanslag hvert eneste år men ligger fortsatt over analytikere. Vi ser absolutt ingen grunn til at kommunens gjennomsnittlige lånerente skal øke med den lavrentepolitikken som nå råder internasjonalt.

Tabell 3-1 Budsjettert rentenivå. Prosent

	2015	2016	2017	2018
Budsjettert rente på bankinnskudd	2,96	2,95	3,91	4,41
Budsjettert rente på VARFS-området, rentekompensasjonsordningene og startlån	2,25	2,95	3,91	4,41
Budsjettert flytende rente på investeringslån	2,25	2,95	3,91	4,41
Budsjettert fast rente på nye investeringslån	3,75	4,45	4,81	5,31

Styrringsrenta er nå på 1,5%. De fleste forventer at Norges bank setter ned styrringsrenta heller enn å sette den opp. Vi ser heller ingen grunn til å ta opp nye fastrentelån med den alt for høye fastrenteandel som kommunen har. Vi foreslår at all opplåning skjer til variabel rente inntil laveste fastrenteandel i finansreglementet nås.

Mindre renteutgifter:

2015: 13 mill. 2016: 26 mill. 2017: 39 mill. 2018: 52 mill.

Buffere opp i mente.

Oppbygging av buffere i millioner.

Buffer	200
Inntekter tas på etterskudd	250
Avsatt etter andre tertial 2014	40
Salg av obligasjonsforetak	240
Totalt	730

Kraftfondet har fra starten av tatt årets avkastning, trukket fra det som må til for å opprettholde realverdien og overført resten til driftsbudsjettet. Det var avsatt en buffer til å ta svingninger og kriseår. Denne bufferen ble brukt i kriseåret. Siden er kraftfondet økt med et års ekstra avsetning slik at overføring skjer fra forrige års avkastning. Det er på ny bygd opp en buffer. Og salget av obligasjonsforetakene (som aldri skulle vært solgt i 2014) ble plussset på kraftfondet. Riktignok har det skjedd med en gradvis oppjustering av verdiene. Solgt for 323,5 mill, bokført i 2010 med 85 mill, gevinst 238,5 mill.

Hvor stor buffer bør Trondheim kommune ha? Etter Rødt mening bør bufferen på 200 mill og muligheten for å gå tilbake til å ta overføring fra inneværende år dekke opp for kriser større enn den vi hadde i 2008. I så fall har vi en reserve på 495 millioner. Det er naturlig å bruke de til investeringer. Det betyr at vi har en ubrukt

reserve på 235 millioner som bør gå til investeringer.

Seniortiltak til inntekts ervervelse

Rødts forslag er å innføre ei ekstra ferieuke fra 62 år og enda ei ferieuke fra 64 år. Dette er beregnet å koste 20 millioner årlig. Dette er en kostnad på 20 mill årlig som Rødt har lagt inn. Men dette har også ei inntektsside fordi det er et incitament for å utsette AFP. For hvert år en ansatt utsetter AFP sparer kommunen 225 000 kr.

Økte driftsinntekter:

2015: 5mill. 2016: 10 mill. 2017. 15 mill. 2018: 15 mill.

Økt grunnbemanning vil også ha ei inntektsside.

Rødts budsjettforslag vil drastisk øke grunnbemanning i Helse og Omsorg, i skole, i barnehage og i barnevernet. Det vil over tid være store innsparinger på vikarbruk, på mindre administrasjon, på mer uthvilte ansatte og mindre sykefravær. Rødt har lagt inn et forsiktig inntektsanslag i 2014 og 2015.

2015: 0 mill 2016: 20 mill. 2017. 40 mill 2018 60 mill

Er dette uansvarlig?

I løpet av de siste to år er grensa for hva som er uansvarlig flyttet i Trondheim Kommune. Det som var god budsjett disiplin i 2007 er nå blitt uansvarlig. Tidens melodi er sparing, buffer, og handlingsregler. Rødt mener den beste investering et samfunn kan gjøre er å investere i sine innbyggere. Vårt budsjett ville gått gjennom en hver kontroll hos fylkesmannen.

Andre muligheter for å få et bedre budsjett

Avbyråkratisering

Den største unnlattelsesynd de rødgrønne har gjort er det manglende oppgjøret med byråkratiet. Det er fattet et viktig vedtak i skolesektoren som burde føre til at lærerne får brukt tida mer til elevene og rektor mer på pedagogisk arbeid. Men det krever politisk og administrativ vilje om mistillit, individretting og kontroll skal erstattes med tillit og innretting på fellesskap. Vi tror ikke på evnen til å følge opp vedtaket og legger til grunn ingen innsparing

Internfakturering

Dette foregår i blant annet i barnevernet og skolen. Internfakturering er ikke bare ineffektivt og dyrt. Det er en ordning som viser hvor langt systemet er kommet i å sette sektorer som skulle jobbet sammen opp i mot hverandre.

Målstyring

Trondheim kommune er målstyrt. I all hovedsak gjennom lederavtalene. Problemet med målstyring er at det som måles er kvantitet, ikke kvalitet. I barnevernet måles det om det er gjort vedtak innen fristen. Trolig fører dette til at vedtak gjøres før sakene egentlig er ferdigbehandlet for å unngå å havne på lista.

Rødt er overbevist om at det er tosifrede, trolig tresifrede millionbeløp å spare på å gå bort fra målstyring, internfakturering og byråkrati. Men det krever et politisk mot

som til nå bare fantes den gang Byggteknikk og Trondheim Eiendom ble slått sammen. Siden den gangen er det blitt mer byråkrati, mer tid brukes på å fylle ut skjema, kontroll, målinger og sende faktura internt. Rødt tviler på gjennomføringsevnen hos Sentrum-Venstre og legger ikke innsparing inn i budsjettet.

Hva prioriterer Rødt?

Rødt prioriterer økt grunnbemanning og anskaffelse av mange flere utleieboliger.

Økt grunnbemanning

Rødt øker grunnbemanninga drastisk i skole, barnehage, helse og omsorg, dagtilbud for psykisk utviklingshemmede og barnevern.

Økt grunnbemanning	2015	2016	2017	2018
Barnehage årsverk.	26	52	78	78
Driftsbudsjett i millioner	13	26	39	39
Skole årsverk.	50	60	72	86
Driftsbudsjett i millioner	25	30	36	43
Barnevern årsverk.	20	24	29	35
Driftsbudsjett i millioner	10	12	14	17
Sykehjem, hjemmesykepleie, årsverk	50	60	72	86
Driftsbudsjett i millioner	25	30	36	43
Økt bemanning totalt	146	196	251	285
Økte driftsbudsjett totalt	73	98	125	143

Rødt er det eneste partiet som oppfyller valgloftene våre på det aller viktigste: At barn, syke og eldre får den omsorg, opplæring, pleie og vern de fortjener. Vi er sikre på at denne satsingen vil gi tifold tilbake.

Det rødgrønne flertallet i 2004 ville lett etter midler. Dagens Sentrum-Venstre kappes med Høyre om å spare mest. Taperne er innbyggerne og ansatte i Trondheim Kommune.

Sykehjem og hjemmetjeneste

De fire helsehusene tar i mot utskrevne, ofte svært dårlige, pasienter fra ST-Olav, noen uten å ha mer personell enn et vanlig sykehjem. Rådmannen beskriver dette som økning av oppgaver uten økte ressurser. Tross dette foreslår ikke Rådammenn høyere bemanning. Rådmannen beskriver bemanningen på sykehjem som marginal. Ressursbruk i hjemmetjeneste er lav i forhold til sammenlignbare kommuner.

Vedtaket i eldreplanen om å øke grunnbemanninga til å ta 70 % av alt normalt fravær, som sykefravær, permisjoner, og ferie er ikke fulgt opp i rådmannens forslag.

Rødt mener økning i grunnbemanning er selve nøkkelen i å løse deltidsfella, senke sykefraværet og hindre at 3 av 10 blir uføre før fylte 62 år. Dagens debatt om å jobbe flere helger eller dispensere seg fra arbeidsmiljøloven handler ikke om det virkelige

problemet: Å skape en arbeidshverdag de ansatte kan leve med fra de er unge til de når pensjonsalderen.

Bergan Sykehjem med 55 plasser i Kristiansund utvidet grunnbemanningen med en person ekstra på dagvaktene i uka og en ekstra på kveldsvaktene i helga. De fikk bevilget 800 000 ekstra, men sparte en million på mindre sykefravær og vikarbruk.

Økt grunnbemanning Sykehjem, hjemmesykepleie, årsverk	2015	2016	2017	2018
Driftsbudsjett i millioner	50	60	72	86
	25	30	36	43

Dagtilbud

Det er avslørt at tilbudet til flere psykisk utviklingshemmede er så dårlig at deres utvikling blir satt tilbake. Etter Rødts mening holder det ikke med bare enkeltvedtak, både bemanning og kompetanse må opp. Det viser seg at det har vært nødvendig å bruke 32 mill mer i 2014 enn budsjettet. Rådmannen sier at det skal kuttes 22 mill, ikke særlig tillitsvekkende.

Rødt: +3 mill. i 2012, økende til 5 mill. fra 2013.

Sosialhjelp

Rådmannen har endelig foreslått å gå inn på statens veiledende norm. Rødt vil opprettholde at barnetillegget skal komme i tillegg. Vi vil også reversere kuttet for de unge under 25 år. Vi vil trappe opp mot satsene som statens institutt for forbruksforskning mener er et minimum. I tillegg ser vi at NAV ikke prioritere hjelp til de som først og fremst må mestre hverdagen før de kan kvalifiseres for arbeid.

Rødt: +11 mill i 2012 og økende i årene etter.

Barnehager

Uten en god grunnbemanning kommer sjøl den beste kompetanse til kort. Det stabil

høye sykefraværet er svært bekymringsfullt, og kan sees i sammenheng med at grunnbemanninga er for lav. Nesten ingen kommuner har så mange barn pr. ansatt som Trondheim. Vi mener derfor både kompetanse og antall ansatte må styrkes.

I tillegg har vi fått en ny veileder til forskrift for pedagogisk bemanning i barnehagen, som stiller krav til pedagogtetthet og til at det skal være én styrer per hus. Tilleggsressurser må settes inn for å følge denne forskriften.

Økt grunnbemanning	2015	2016	2017	2018
Grunnbemanning	13	26	39	39
En leder pr. barnehage	2	3	3	4
Flere spesialpedagoger	4	4	4	4
Flere pedagoger	4	4	4	4
Sum Barnehage	23	37	50	51

Lærertetthet og avbyråkratisering

Skole

I forslag til budsjett for 2015 varsler Rådmannen kutt på 27,2 millioner kroner fordelt på 2015 og 2016. Vi reagerer på at Rådmannen mener det ikke er sammenheng mellom lærertetthet og læring. All forskning viser at det er relasjonen lærer/elev som avgjør. Det er innlysende at gruppestørrelsen er avgjørende for at alle skal bli sett. Det er direkte tragisk når Rådmannen vil ha at mer tilpasset opplæring skal skje gjennom ordinær undervisning og ikke gjennom enkeltvedtak. Det er ikke mulig uten økning i grunnbemanning, rådmannen vil senke.

Økt grunnbemanning	2015	2016	2017	2018
Skole årsverk.	50	60	72	86
Økte driftsbudsjett totalt	25	30	36	43

Kulturskolen har i dag en relativ høy kontingent sammenlignet med andre byer. Vi foreslår den samme kontingenten som i dag. En økning av kontingenten for foreldre

med flere barn tror vi kan føre til at barnefamilier med flere barn ikke vil benytte seg av dette tilbudet.

Rødt: +33,4 mill. i 2012, og økende de neste år.

Barnevern

Rådmannen vil kutte drastisk i plassering i institusjoner, i fosterhjem og forsterket fosterhjem, hele 15,7 millioner. I følge rådmannen skal dette veies opp ved en økning på 4,7 millioner i bydelene. Rødt er for tidligere innsats, men mener det er helt uforsvarlig å bygge ned institusjoner og fosterhjem før en faktisk ser virkningen av tidlig innsats.

For en del barn er institusjon den beste løsningen. Noen barn er så relasjonsskadet og krevende at institusjon er den beste løsningen, også på lang sikt. Ofte ventes det for lenge med omsorgsovertakelse, og alt for ofte plasseres barn i fosterhjem før det foretas en ordentlig vurdering på om barnet passer inn i de enkelte fosterfamiliene. På den måten flytter barn mellom flere fosterhjem før de til slutt likevel ender opp med å plasseres på institusjon. Rødt mener det er bedre å plassere barn på institusjon først fremfor å forhaste plassering i fosterhjem. Fordelen er at ansatte på institusjonen oppnår kjennskap til barnets behov og kan gi råd og veiledning til fosterforeldre, slik at det er økt sjans for at barn havner i et fosterhjem hvor de passer inn og trives. Det er et økende gap mellom bemanningen i barnevernet og antall barn som får hjelp. Det kommunale barnevernet er underbemannet. Gapet er noe redusert etter at statlige øremerkede midler ga barnevernet i Trondheim åtte nye stillinger i forvaltningsenheten. Men det er fortsatt et stort etterslep å ta igjen. Rødt vil fjerne innsparing og styrke barnevernet ved økt bemanning og kompetanse med 4 millioner årlig i perioden.

Rødt: 20 mill. i 2015, og økende fram til 2018.

Boliger.

Rådmannen vil bygge 301 boliger i perioden. Av disse er 89 kategoriboliger (rus, utviklingshemmede) og 123 omsorgsboliger. På det ordinære utleiemarkedet kommer bare 89 boliger på 4 år. Når det bare i 2015 skal bosettes 300 flyktninger er det ikke vanskelig å se at det ikke blir lettere å få seg bolig i Trondheim om du ikke har høy inntekt eller foreldre med midler. For Rødt er dette den aller viktigste saken. Det står 400 i kø i Trondheim og det etter at Trondheim Kommune har strammet inn vilkårene for i det hele tatt å komme inn i køen. Trondheim kommune bryter ukentlig loven som påbyr kommunen å skaffe midlertidig bolig til de som ikke greier det på egen hånd.

Rødt har vært en forkjemper for at den uverdige køen for psykisk utviklingshemmede skal avvikles. Dette er nå vedtatt i Bystyret, Rødt vil følge dette vedtaket aktivt opp. Jarleveien vil forbedre tilbudet for rusavhengige, men fortsatt mangler det tilbud for de mest utagerende. Det mangler også tilbud som gjør det mulig å flytte fra krisesenter.

Bolig er en menneskerett på linje med skole og helsehjelp. Bolig er en forutsetning for å komme videre med livet. I Trondheim Kommune har tallet på ordinære

utleiemuligheter stått stille siden 2005. I samme tidsrom er befolkningen økt med over 20 000 og prisene på leiemarkedet er doblet. I 2014 var netto økning av kommunale utleieboliger 6, seks.

Etter Rødts mening er det fullt mulig for Trondheim Kommune å gjøre en avgjørende innsats for å løse dagens boligfelle uten at det går ut over kommunens økonomi. Det er vedtatt at husleia skal være kostnadsdekkende, dekke både vedlikehold, renter og avdrag. Da koster det ikke kommunen noe som helst å bygge eller kjøpe flere hundre leiligheter for utleie i året. Dette kan skje i samarbeid med utbyggere som er avhengig av å ha kjøper til en større del av leilighetene før de kan sette i gang. Det er heller ikke i strid med handlingsregelen som sier at renter og avdrag ikke skal utgjøre mer enn 8% av de frie inntektene. Siden renter og avdrag skal dekkes av husleia rammes ikke kommunale utleieboliger av denne regelen.

Rødt foreslår at kommunen bygger eller kjøper 300 ordinære utleieboliger årlig. Dette i tillegg til omsorgsboliger, boliger til psykisk utviklingshemmede og boliger til personer med store rusproblemer. Til disse gruppene er det gode tilskuddsordninger inntil 40 % av kostnaden. Grunnen til køene her er ikke investeringen men at de trenger oppfølging av personell og dermed skaper driftsutgifter. Bolignøden her er egentlig ikke bolignød, det er å fraskrive seg kommunalt ansvar for å yte daglig omsorg for de som faktisk har rett til sine tjenester.

Eiendomstjenester.

Det er vanskelig å forstå at Rådmannen etter kritikken av renhold i helse og velferdssentra vil redusere drift og renhold i formålsbygg med 2,3 millioner. I saken står det også at netto kostnadsøkning i kommunale boliger pga. at det skal bygges 301 nye boliger er 26 millioner, eller 500 kroner i måneden pr. leilighet. Men det er jo bare 89 av disse som er ordinære utleieboliger. Det kan da ikke være riktig at leieboerne skal betale for kjøp av omsorgsboliger med heldøgns omsorg, for leiligheter til rusmisbrukere og til psykisk utviklingshemmede. Spesielt siden disse boligene er subsidierte med 40%.

ET BUDSJETT I BALANSE.

ØKTE INNTEKTER

	2015	2016	2017	2018
Ikke bruk avkastning fra kraftfond til investering	61,9	63,3	65	66,8
Disposisjonsfond	0	0	13	13
Eiendomsskatt	15	5	-5	-15
Nytt renteanslag	13	26	39	52
Øking avdragstid til 34 år	31,0	35,9	38,6	42,0
Mindre til KPI-avsetning i Kraftfondet?	7	48	47	43
Overskudd 2014	10	10	10	10
Innsparing AFP ved seniortiltak	5	10	15	15
Innsparing ved økt grunnbemanning			20	40
Ikke ta fra drift til investering	89	102	116	189
Økt Grunnbemanning	0	20	40	60
Innføring av piggdekkavgift	0	10	10	10

SB- Flere barnehageplasser/fleksibelet opptak	7,9	19	19	19
SB-Skolehelse, helsestasjoner	2,4	2,4	2,1	2,1
SB-resuurskrevende tjenester	9	9	9	9
SB-200 mill til skole 3-4 trinn	6,4	6,4	6,4	6,4
SB- økt elavgift	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
SB- økt lærlingetilskudd	1,3	1,3	1,3	1,3
SB-Gratis barnehage for 4-5 åringer i asylmottak	0,8	0,8	0,8	0,8
Økte inntekter i driftsbudsjett	258,4	367,8	445,9	563,1
Økte utgifter i Rødts budsjettforslag	202,0	267,2	307,5	396,7
Overskudd i Rødts budsjettforslag	56,4	100,6	138,4	166,4

Driftsbudsjett

	2015	2016	2017	2018
Økte utgifter totalt i Rødts driftsbudsjett	202,0	267,2	307,5	396,7

OPPVEKST**Barnehager**

Grunnbemannning	13	26	39	39
Reversere kutt på 100 plasser	7	16	16	16
Øke antall plasser for to opptak	16	16	16	16

Sum Barnehage

	36	58	71	71

Skole

økt lærertetthet	20	40	50	60
Kulturskole	2	2	2	2
Beholde søskenmoderasjon i SFO	3,6	8	8	8
Gjenoppretting Kalvskinn, egen rektor	2	2	2	2
Flere spesialpedagoger	4	4	4	4
Morsmålundervisning	2	2	2	2
Sum Skole	33,6	58	68	78

Barne og familietjeneste

Helsesøstre	4	6	8	10
Barneverntiltak i hjemmet	2	2	2	2
Beholde institusjonsdøgn	15,7	15,7	15,7	15,7
Styrket barnevern	6	6	6	6
Sum BFT	27,7	29,7	31,7	33,7

HELSE OG VELFERD**Sosialhjelp**

Lik sats for unge under 25 år	3	3	3	3
Beholde barnetillegget	3	3	3	3
Opptapping mot SIFOs satser	5	10	15	20
Kompensere for anbud på Stavne	3	3	3	3
Sum sosialhjelp	14	19	24	29

Botiltak og dagtilbud

Bedre dagtilbud	3	5	5	5
Rusproblematikk	5	5	5	5
Psykisk helsevern	1,6	1,6	1,6	1,6
Sum botiltak og dagtilbud	9,6	11,6	11,6	11,6

Helse og omsorg

Nye sykehjemsplasser				45
Økt grunnbemanning.	25	30	36	43
Flere sykepleiere sykehjem	2	2	2	2
Sum helse og omsorg	27	32	38	90

KULTUR/IDRETT OG FRILUFTSLIV

Mindre til Kirke	-1	-2	-2	-2
Fritidsklubb	1	1	1	1
Helgeåpne fritidsklubber	2	2	2	2
Kulturenheten	0,5	0,5	0,5	0,5
Bibliotek	0,3	0,3	0,3	0,3
Bibliotek i Østbyen	2	4	4	4
Jushjelp	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilskudd profesjonelle kunst og kulturtiltak	1	2	2	2
Bymarka, parker, strender	5	5	5	5
Sum KIF	10,9	12,9	12,9	12,9

BYUTVIKLING

Vintervedlikehold gang og sykkel	1	1	1	1
Vedlikehold kommunale boliger	10	10	10	10
mer egenregi bydrift	3,7	3,7	3,7	3,7
Sum byutvikling	14,7	14,7	14,7	14,7

DIVERSE

Seniorpolitiske tiltak	20	20	20	20
Renter/avdrag vedlikehold økt låneopptak	8,3	11,1	15,4	35,6
Ekstra til Trondheim Døveforening	0,2	0,2	0,2	0,2
Sum diverse	28,5	31,3	35,6	55,8

INVESTERINGER

Investeringsbudsjett

	2015	2016	2017	2018
Nytt HV-senter				300

Rehabilitering skoler	100	100	100	100
rehabilitering barnehager	50	50	50	50
Kommunale barnehager erstatter private	50	50	50	50
idrettshaller	30	30	30	30
Nærmiljøanlegg	10	10	10	10
Kommunale boliger	900	900	900	900
Mindre investering Torvet	-57	-65	-37	-32
Totale økte investeringer	1083	1075	1103	1408
Investeringersom belaster bykassa	133	125	153	458
Bruk av oppspart buffer	60	60	60	65
Økt lån/mindre buffer	193	378	591	1114
Bruk av overskudd i driftsbudsjett	56,4	100,6	138,4	166,4
Oppmagasinert ekstra gjeld	16,6	-35,6	-45,4	226,6
Økte renter	4,3	8,5	13,3	25,1
Økte avdrag	3,9	7,6	12,1	25,6
Økte renter og avdrag	8,3	16,1	25,4	50,6
Minsket vedlikeholdsutgifter		5	10	15
Økte driftsutgifter pga. Økte investeringer	8,3	11,1	15,4	35,6
Inntekter				

ØKTE INNTEKTER - ET BUDSJETT I BALANSE.

	2015	2016	2017	2018
Ikke bruk avkastning fra kraftfond til	61,9	63,3	65	66,8
Disposisjonsfond	0	0	13	13
Eiendomsskatt	15	5	-5	-15
Nytt renteanslag	13	26	39	52
Øking avdragstid til 34 år	31,0	35,9	38,6	42,0
Mindre til KPI-avsetning i Kraftfondet?	7	48	47	43
Overskudd 2014	10	10	10	10
Innsparing AFP ved seniortiltak	5	10	15	15
Innsparing ved økt grunnbemanning			20	40
Ikke ta fra drift til investering	89	102	116	189
Økt Grunnbemanning	0	20	40	60
Innføring av piggdekkavgift	0	10	10	10
SB- Flere barnehageplasser/fleksibelet	6,2	6,2	6,2	6,2
SB-Skolehelse, helsestasjoner	2,1	2,1	2,1	2,1
SB-resuurskrevende tjenester	9	9	9	9
SB-200 mill til skole 3-4 trinn				
Økte inntekter i driftsbudsjett	249,2	347,5	425,9	543,1

Driftsbudsjett

	2015	2016	2017	2018
Økte inntekter	249,2	347,5	425,9	543,1
Økte utgifter	200,0	268,8	317,1	345,9
Overskudd	49,2	78,7	108,8	197,2
OPPVEKST				
Barnehager				
Grunnbemanning	13	26	39	39
Reversere kutt på 100 plasser	7	16	16	16
Øke antall plasser for to opptak	16	16	16	16
Sum Barnehage	36	58	71	71
Skole				
økt lærertetthet	20	40	50	60
Kulturskole	2	2	2	2
Beholde søskenmoderasjon i SFO	3,6	8	8	8
Gjenoppretting Kalvskinnet, egen rektor	2	2	2	2
Flere spesialpedagoger	4	4	4	4
Morsmålundervisning	2	2	2	2
Sum Skole	33,6	58	68	78
Barne og familietjeneste				
Helsesøstre	4	6	8	10
Barneverntiltak i hjemmet	2	2	2	2
Beholde institusjonsdøgn	15,7	15,7	15,7	15,7
Styrket barnevern	6	6	6	6
Sum BFT	27,7	29,7	31,7	33,7
HELSE OG VELFERD				
Sosialhjelp				
Lik sats for unge under 25 år	3	3	3	3
Beholde barnetillegget	3	3	3	3
Opptopping mot SIFOs satser	5	10	20	20
Kompensere for anbud på Stavne	3	3	3	3
Sum sosialhjelp	14	19	29	29
Botiltak og dagtilbud				
Bedre dagtilbud	3	5	5	5
Kriseplasser	2	2	2	2
Rusproblematikk	5	5	5	5
Psykisk helsevern	1,6	1,6	1,6	1,6
Sum botiltak og dagtilbud	11,6	13,6	13,6	13,6
Helse og omsorg				

Nye sykehjemsplasser				
Økt grunnbemanning.	25	30	36	43
Flere sykepleiere sykehjem	2	2	2	2
Sum helse og omsorg	27	32	38	45

KULTUR/IDRETT OG FRILUFTSLIV

Mindre til Kirke	-1	-2	-2	-2
Fritidsklubb	1	1	1	1
Helgeåpne fritidsklubber	2	2	2	2
Kulturenheten	0,5	0,5	0,5	0,5
Bibliotek	0,3	0,3	0,3	0,3
Bibliotek i Østbyen	2	4	4	4
Jushjelp	0,1	0,1	0,1	0,1
Riktig prisjustering kulturfond	-0,9	0	0	0
Tilskudd profesjonelle kunst og kulturtiltak	1	2	2	2
Bymarka, parker, strender	5	5	5	5
Sum KIF	10	12,9	12,9	12,9

BYUTVIKLING

Vintervedlikehold gang og sykkel	1	1	1	1
Vedlikehold kommunale boliger	10	10	10	10
Ingen effektivisering byutvikling/mer	3,7	3,7	3,7	3,7
Sum byutvikling	14,7	14,7	14,7	14,7

DIVERSE

Seniorpolitiske tiltak	20	20	14	14
Renter/avdrag vedlikehold økt låneopptak	5,2	10,7	24	33,8
Ekstra til Trondheim Døveforening	0,2	0,2	0,2	0,2
Sum diverse	25,4	30,9	38,2	48

INVESTERINGER

Investeringsbudsjett

	2015	2016	2017	2018
Nytt HV-senter			200	100
Rehabilitering skoler	100	100	100	100
rehabilitering barnehager	50	50	50	50
Kommunale barnehager erstatter private	50	50	50	50
idrettshaller	30	30	30	30
Nærmiljøanlegg	10	10	10	10
Kommunale boliger	900	900	900	900
Mindre investering Torvet	-57	-65	-37	-32
Totale investeringer	1083	1075	1303	1208
Investeringer belaster bykassa	133	125	153	158

Oppmagasinert gjeld	133	258	411	569
Økte renter	2,9925	5,805	9,2475	12,8025
Økte avdrag		5	8,9	20,1
Økte renter og avdrag	5,2	15,8	33,2	54,6
Minsket vedlikeholdsutgifter		5	10	20
Økte driftsutgifter	8,1925	10,7	24	33,8

Inntekter

ØKTE INNTEKTER - ET BUDSJETT I BALANSE.

	2015	2016	2017	2018
Ikke bruk avkastning fra kraftfond til	125	125	125	125
Disposisjonsfond	13	13	13	13
Eiendomsskatt	15	7	7	7
Nytt renteanslag	13	26	39	52
Øking avdragstid til 34 år	28,2	30,6	32,9	35,3
Mindre til KPI-avsetning i Kraftfondet?	7	48	47	43
Overskudd 2014	10	10	10	10
Innsparing AFP ved seniortiltak	5	10	15	15
Innsparing ved økt grunnbemanning			20	40
Ikke ta fra drift til investering	30	5	60	60
Økt Grunnbemanning	0	20	40	60
SB- Flere barnehageplasser/fleksibelt	6,2	6,2	6,2	6,2
SB-Skolehelse, helsestasjoner	2,1	2,1	2,1	2,1
SB-ressurskrevende tjenester	9	9	9	9
SB-200 mill til skole 3-4 trinn				
Økte inntekter i driftsbudsjett	263,5	311,9	426,2	477,6

Driftsbudsjett

	2012	2013	2014	2015
Økte inntekter	263,5	311,9	426,2	477,6
Økte utgifter	169,1	235,6	283,9	313,7
Overskudd	94,4	76,3	142,3	163,9
OPPVEKST				
Barnehager				
Grunnbemanning	13	26	39	39
En leder pr. barnehage	2	3	3	4
Flere spesialpedagoger	4	4	4	4
Flere pedagoger	4	4	4	4
Sum Barnehage	23	37	50	51

Skole

økt lærertetthet	20	40	50	60
Kulturskole	1	1	1	1
Beholde søskenmoderasjon i SFO	4,4	14,1	14,1	14,1
Gjenoppretting Kalvskinn, egen rektor	2	2	2	2
Flere spesialpedagoger	4	4	4	4
Morsmålundervisning	2	2	2	2
Sum Skole	33,4	63,1	73,1	83,1

Barnevern

Tiltak i bydelene/forsterket helsestasjon	4	6	8	10
Økte tiltak utenfor hjemmet	3	3	3	3
Ingen innsparing omsorgsenhet og	2	2,4	2,4	2,4
Styrket barnevern	4	4	4	4
Sum BFT	13	15,4	17,4	19,4

HELSE OG VELFERD**Sosialhjelp**

Beholde barnetillegget	3	3	3	3
Opptrapping mot SIFOs satser	5	10	20	20
Kommunale tiltaksplasser	3	3	3	3
Sum sosialhjelp	11	16	26	26

Botiltak og dagtilbud

Bedre dagtilbud	3	5	5	5
Kriseplasser	2	2	2	2
Rusproblematikk	5	5	5	5
Psykisk helsevern	1,6	1,6	1,6	1,6
Sum botiltak og dagtilbud	11,6	13,6	13,6	13,6

Helse og omsorg

Nye sykehjemsplasser				
Økt grunnbemanning.	25	30	36	43
Flere sykepleiere sykehjem	2	2	2	2
Sum helse og omsorg	27	32	38	45

KULTUR/IDRETT OG FRILUFTSLIV

Mindre til Kirke	-1	-2	-2	-2
Fritidsklubb	1	1	1	1
Helgeåpne fritidsklubber	2	2	2	2
Kulturenheten	0,5	0,5	0,5	0,5
Bibliotek	0,3	0,3	0,3	0,3
Bibliotek i Østbyen	2	4	4	4
Jushjelp	0,1	0,1	0,1	0,1
Riktig prisjustering kulturfond	-0,9	0	0	0
Tilskudd profesjonelle kunst og kulturtiltak	1	2	2	2
Bymarka, parker, strender	5	5	5	5
Sum KIF	10	12,9	12,9	12,9

BYUTVIKLING

Vintervedlikehold gang og sykkel	1	1	1	1
Vedlikehold kommunale boliger	10	10	10	10
Ingen effektivisering byutvikling/mer	3,7	3,7	3,7	3,7
Sum byutvikling	14,7	14,7	14,7	14,7

DIVERSE

Seniorpolitiske tiltak	20	20	14	14
Renter/avdrag vedlikehold økt låneopptak	5,2	10,7	24	33,8
Ekstra til Trondheim Døveforening	0,2	0,2	0,2	0,2
Sum diverse	25,4	30,9	38,2	48

Inntekter**ØKTE INNTEKTER - ET BUDSJETT I BALANSE.**

	2012	2013	2014	2015
Ikke bruk avkastning fra kraftfond til investering	125	125		60
Disposisjonsfond	18	18	18	18
Ubrukt Buffer fra 2011	15	31	31	31
Avvikling Vistamar	8	8	8	8
Eiendomsskatt	30	24	18	12
Nytt renteanslag	13	40	85	97
Øking avdragstid til 34 år	28,2	30,6	32,9	35,3
Mindre til KPI-avsetning i Kraftfondet?	45			
Overskudd 2011	10	10	10	
Innsparing AFP ved seniortiltak	5	10	15	15
Innsparing ved økt grunnbemanning			20	40
Økte inntekter i driftsbudsjett	202,2	221,6	297,9	316,3

Driftsbudsjett

	2012	2013	2014	2015
Overskudd	33,1	-31,0	-12,9	-35,4
Økte inntekter	202,2	221,6	297,9	316,3
Økte utgifter	169,1	252,6	310,9	351,7
OPPVEKST				
Barnehager				
Grunnbemannning	20,0	25,0	30,0	35,0
En leder pr. barnehage	2,0	3,0	3,0	4,0
Flere spesialpedagoger	4,0	4,0	4,0	4,0
Flere pedagoger	4,0	4,0	4,0	4,0
Sum Barnehage	30,0	36,0	41,0	47,0
Skole				
økt lærertetthet	20,0	40,0	50,0	60,0
Kulturskole	1,0	1,0	1,0	1,0
Beholde søskenmoderasjon i SFO	4,4	14,1	14,1	14,1
Gjenoppretting Kalvskinnset, egen rektor	2,0	2,0	2,0	2,0
Flere spesialpedagoger	4,0	4,0	4,0	4,0
Morsmålundervisning	2,0	2,0	2,0	2,0
Sum Skole	33,4	63,1	73,1	83,1
Barnevern				
Tiltak i bydelene/forsterket helsestasjon	4,0	6,0	8,0	10,0
Økte tiltak utenfor hjemmet	3,0	3,0	3,0	3,0
Ingen innsparing omsorgsenhet og ungdomsenhet	2,0	2,4	2,4	2,4
Styrket barnevern	4,0	4,0	4,0	4,0
Sum BFT	13,0	15,4	17,4	19,4
HELSE OG VELFERD				
Sosialhjelp				
Beholde barnetillegget	3,0	3,0	3,0	3,0
Opptopping mot SIFOs satser	5,0	10,0	20,0	20,0
Kommunale tiltaksplasser	3,0	3,0	3,0	3,0
Sum sosialhjelp	11,0	16,0	26,0	26,0
Botiltak og dagtilbud				
Økt antall plasser	4,0	8,0	16,0	24,0
Opprettholde dagtilbud	3,0	5,0	5,0	5,0
Kriseplasser	2,0	2,0	2,0	2,0
Rusproblematikk	5,0	5,0	5,0	5,0
Psykisk helsevern	1,6	1,6	1,6	1,6
Sum botiltak og dagtilbud	15,6	21,6	29,6	37,6

Helse og omsorg

Nye sykehjemsplasser	5,0	15,0	25,0	30,0
Økt grunnbemanning.	15,0	31,0	31,0	31,0
Flere sykepleiere sykehjem	2,0	2,0	2,0	2,0
Sum helse og omsorg	22,0	48,0	58,0	63,0

KULTUR/IDRETT OG FRILUFTSLIV

Mindre til Kirke	-1,0	-2,0	-2,0	-2,0
Fritidsklubb	1,0	1,0	1,0	1,0
Helgeåpne fritidsklubber	2,0	2,0	2,0	2,0
Kulturenheten	0,5	0,5	0,5	0,5
Bibliotek	0,3	0,3	0,3	0,3
Bibliotek i Østbyen	2,0	4,0	4,0	4,0
Jushjelp	0,1	0,1	0,1	0,1
Riktig prisjustering kulturfond	-0,9	0,0	0,0	0,0
Tilskudd profesjonelle kunst og kulturtiltak	1,0	2,0	2,0	2,0
Bymarka, parker, strender	5,0	5,0	5,0	5,0
Sum KIF	10,0	12,9	12,9	12,9

BYUTVIKLING

Vintervedlikehold gang og sykkel	1,0	1,0	1,0	1,0
Vedlikehold kommunale boliger	10,0	10,0	10,0	10,0
Ingen effektivisering byutvikling/mer egenregi	3,7	3,7	3,7	3,7
Sum byutvikling	14,7	14,7	14,7	14,7

DIVERSE

Seniorpolitiske tiltak	14,0	14,0	14,0	14,0
Renter/avdrag vedlikehold økt låneopptak	5,2	10,7	24,0	33,8
Ekstra til Trondheim Døveforening	0,2	0,2	0,2	0,2
Sum diverse	19,4	24,9	38,2	48,0

Misvisende budsjettforslag

Investeringsbudsjettet er misvisende. Eksempelvis er Persaunet HVsenter budsjettet med 565 mill. Men det blir gitt tilskudd på 174 mill og momskompensasjon på 104 mill. Så den reelle kostnaden som må finansieres er 277 millioner. Tilsvarende er 50 omsorgsboliger budsjettet med 165 mill. Men det blir gitt tilskudd på 74 mill og momskompensasjon på 35 mill, Så den reelle kostnad for 50 omsorgsboliger er 56 mill.

Det er ikke lurt unna penger. Både momskompensasjon og tilskudd er med i investeringsbudsjettet. Men når de blir angitt som sekkeposter så framstår det som investeringene er mye større enn de egentlig er, spesielt der det blir gitt store tilskudd som på sykehjem, boliger for rusmisbrukere, psykisk utviklingshemmede og omsorgsboliger. Det samme har vi på driftsbudsjettet der for eksempel ikke går fram at staten dekker utgifter for spesielt ressurskrevende brukere over 1, 03 millioner.

Etter Rødts mening bør budsjettet være nettobasert.